

РЕШЕНИЕ

№ 24875

гр. София, 26.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 31 състав,
в публично заседание на 28.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Веселина Женаварова

при участието на секретаря Розалия Радева, като разгледа дело номер **8215** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 119, ал. 6 от Закона за платежните услуги и платежните системи /ЗПУПС/.

Образувано е по жалба на М. М. Х. С., гражданин на Б., подадена чрез адв.Г.П. от АК-Р., срещу отказ на „Търговска банка Д“ АД по искане от 21.06.2024г. за откриване на платежна сметка за основни операции. Като се излагат съображения, че отказът е немотивиран, дискриминационен и постановен в нарушение на чл.117, ал.1 и ал.2 от ЗПУПС, се иска неговата отмяна, като се задължи ответника да разкрие сметка на жалбоподателя. Претендират се направените по делото съдебни разноски

Ответникът „Търговска банка Д“ АД в представено по делото писмено становище, в съд.з. чрез адв.Б. и в представени от нея писмени бележки, оспорва жалбата като недопустима, алтернативно-неоснователна.

Административен съд - София град, като обсъди становищата на страните и прецени събраните по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Безспорно е по делото, че на 21.06.2024г., жалбоподателят М. М. Х. С., гражданин на Б., придружен от адв.Г.П., посетил офис в [населено място] на „Търговска банка Д“ АД, където чрез служител на банката попълнил Искане за ползване на банкови продукти – платежна сметка, с очакван начин на хранене на сметката - приходи от трудова дейност/възнаграждения по договор с „Арика Комерс“ЕООД за заемана длъжност „работник овощна градина“, с размер на

получаван месечен доход /заплата/ - до 2000лв. За разглеждане на искането жалбоподателят е платил такса в размер на 100лв. Към искането жалбоподателят е представил паспорт, с виза по него, с данни за влизане в страната на 10.06.2024г.; трудов договор между него и „Арика комерс“ЕООД от 01.04.2024г.; доказателства, че е регистриран в Агенцията по заетостта за осъществяване на краткосрочна заетост от 30.05 до 26.08.2024г.

Липсват данни за произнасяне с писмен иск по искането за откриване на банкова сметка, като жалбоподателят твърди, че в деня на подаване на искането – на 21.06.2024г. бил уведомен устно от служител на банката, че му се отказва разкриване на сметка без да се изложат мотиви за това. Жалбата срещу отказът е подадена на 21.06.2024г.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд – София град извежда следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима - депозирана е в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК и от лице, което има правен интерес от оспорването. Съгласно съдебната практика, отказът да бъде открита платежна сметка за основни операции представлява индивидуален административен акт и предвид общата клауза по чл. 120, ал. 2 от Конституцията на РБ подлежи на съдебен контрол. В този смисъл са Определение № 9208/17.08.2021 г. по адм. дело № 6544/2021 г.; Определение № 2692/22.03.2022 г. по адм. дело № 24/2022 г.; Определение № 2562/18.03.2022 г. по адм. дело № 612/2022 г.; Определение № 2374/15.03.2022 г. по адм. дело № 12301/2021 г.; Определение № 2725/23.03.2022 г. по адм. дело № 2509/2022 г. и др. на Върховния административен съд.

Неоснователно процесуалният представител на ответника твърди, че в конкретния случай не е постановен отказ и съответно – липсва административен акт, тъй като М. М. Х. С. не е попълнил и подписал Искане за откриване на платежна сметка, съответно не е подписал представеното по делото Искане за ползване на банкови продукти. Липсата на подпис съгласно чл.30 АПК е основание да се дадат указания на заявителя да подпише същото, а не е основание за отказ или за извод, че липсва формиран отказ, както твърди процесуалния представител на ответника. Същото се отнася и по аргумента на банката, че жалбоподателят не е подписал надлежното искане за откриване на банкова сметка за основни операции. Щом като въпреки, че в представеното искане за ползване на банкови продукти, жалбоподателят е отбелязал, че желае да ползва платежна сметка, в тежест на ответника, в случай че отправеното до него искане му е било неясно относно вида на банковата сметка, чието откриване се иска, е да даде указания за нейното уточняване, съответно да предложи за попълване надлежния формуляр.

Съгласно разпоредба на чл. 119, ал. 6 от ЗПУПС, в случай на отказ за откриване на платежна сметка банките уведомяват потребителя за отказа, както и за конкретното основание за отказа веднага щом вземат решението, освен ако разкриването на тази информация би било в противоречие с целите на националната сигурност, обществения ред или законодателството относно предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Единствено допустимите от закона основания за отказ за откриването на платежна сметка за основни операции са, ако това би довело до нарушаване на установените в законодателството разпоредби относно предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на

пари и финансирането на тероризма. Банките могат да откажат откриване на платежна сметка за основни операции на потребител, ако той вече притежава:

1. платежна сметка за основни операции, водена от същата или от друга банка на територията на страната, или

2. повече от една платежна сметка, чрез която може да използва всички услуги по чл.118, ал.1, водена от същата или от друга банка на територията на страната, освен ако е бил уведомен, че сметката му ще бъде закрыта.

В случая, сами по себе си, посочените едва в писмената защита разминавания в датите на влизане на жалбоподателя в България-18.06.2024г., подписването на трудовия договор в [населено място] на 01.04.2024г., неговият срок -30.05-26.08.2024г., не са обвързани с каквото и да било основание за отказ, свързано с нарушаване на установените в законодателството разпоредби относно предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма или друго основание по ЗПУПС. В тази връзка, по повод подаденото от него искане, жалбоподателят не е бил информиран за каквито и да било нередности или несъответствия в неговите документи, нито са му дадени указания за тяхното отстраняване.

Също така, съгласно нормата на чл. 117, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУПС, потребителите, пребиваващи законно в Европейския съюз, не могат да са обект на дискриминация от страна на банките въз основа на тяхната националност или местопребиваване, нито на друго основание съгласно чл. 21 от ХОПЕС, когато тези потребители подават заявление за откриване на платежна сметка или се опитват да получат достъп до платежна сметка на територията на Република България. Условието, приложими във връзка с откриването и воденето на платежна сметка за основни операции, не трябва да са дискриминационни. Жалбоподателят М. М. Х. С. е лице, което пребивава законно на територията на РБ и по отношение на него не трябва да се прилагат от „Търговска банка Д“ АД никакви дискриминационни мерки, свързани с неговия произход и националност. Отказ за откриване на платежна сметка за основни операции може да бъде постановен само на основанията, изрично регламентирани в ЗПУПС, а не на базата на съмнения по отношение на правно ирелевантни обстоятелства, свързани с представените документи, по отношение на които в случай на възникнало съмнение от страна на банката, е следвало да бъдат изискани допълнителни доказателства и едва след това, в случай на преценка, да бъде постановен мотивиран отказ.

Ответникът трябва да постанови мотивиран писмен акт, в който да въведе своите съображения и да аргументира изводите си в тази насока. Уведомлението се извършва писмено и за него не се събира такса. С уведомлението банките информират потребителите за процедурата по подаване на жалби срещу отказа по реда на чл. 174 и за възможността да се обърнат към БНБ и Помирителната комисия за платежни спорове, като им предоставят данни за контакт. Нормата на чл. 119, ал. 6 от ЗПУПС задължава банката да се произнесе с акт, в който, при хипотезата на отказ, мотивирано да посочи кои са фактическите и правни основания, поради които не е възможно да се открие ПСОО. В конкретния случай, като не е постановил отказа си в писмен вид, съответно като не е изложил ясни мотиви, от които за заявителя да стане ясно поради какви причини не може да бъде открита банкова сметка, съдът приема, че ответникът е нарушил приложимия материален закон. Липсата на мотиви винаги е основание за отмяна на оспорения акт, тъй като целта на мотивите е да се обоснове

издаването на акта до степен, позволяваща на заинтересованите лица да разберат какво е мотивирало органа да вземе съответното решение. Същевременно липсата на мотиви пречатства и съдебния контрол, тъй като не позволява на съда да установи какви са съображенията на органа за постановяване на именно това решение.

Поради изложените съображения, съдът намира, че оспореният отказ за откриване на платежна сметка за основни операции следва да бъде отменен. На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, преписката следва да бъде върната на „Търговска банка Д“ АД, която следва да се произнесе мотивирано по депозираното заявление за откриване на банкова сметка в срока по чл. 119, ал. 4 от ЗПУПС, като в случай на необходимост от отстраняване на недостатъци по предоставените документи, изрично да даде указания по реда на чл. 30, ал. 2 от АПК.

При този изход на делото и на основание чл.143, ал.1 АПК, на жалбоподателя ще следва да се присъдят направените от него по делото разноски за държавна такса-10лв. и за адвокатско възнаграждение-1000лв.

Мотивиран от горното и на основание чл.172, ал.2 и чл.173, ал.2 АПК
Административен съд – София град, Второ отделение, 31 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ на „Търговска банка Д“ АД, постановен в устна форма на 21.06.2024г., за откриване на платежна сметка за основни операции по подадено заявление от М. М. Х. С..

ВРЪЩА преписката на „Търговска банка Д“ АД за ново разглеждане и произнасяне съобразно мотивите, дадени с настоящото решение.

ОСЪЖДА „Търговска банка Д“ АД, с ЕИК[ЕИК], да заплати на М. М. Х. С., гражданин на Б., [дата на раждане] , съдебни разноски в размер на 1010 /хиляда и десет/ лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: